

Gemeentefonds profiteert mee van het regeerakkoord

De 'opschalingskorting' blijft daarentegen gehandhaafd

Een positieve bijstelling

Gemeenten mogen hun meerjarenbegroting in positieve zin bijstellen. Dat valt op te maken uit het nieuwe regeerakkoord dat afgelopen dinsdag is verschenen. In het regeerakkoord wordt aangegeven dat het nieuwe kabinet afspraken wenst met provincies en gemeenten over de financiële verhoudingen tijdens de komende kabinetsperiode.

Een iets andere normering

Het principe van de 'trap-op-trap-af'-systematiek blijft gehandhaafd. Gaat het rijk meer geld uitgegeven, dan groeit ook de omvang van het Gemeentefonds. Wordt er bezuinigd op de rijksuitgaven, dan zal er voor een evenredig deel worden bezuinigd op het Gemeentefonds. Deze systematiek was tot nu toe gekoppeld aan een deel van de rijksuitgaven (waarbij sociale zekerheid, zorg en ontwikkelingssamenwerking ervan waren uitgesloten). In het regeerakkoord is nu aangekondigd dat de groei van het Gemeentefonds gekoppeld zal worden aan de groei van de totale rijksbegroting. Achterliggende gedachte hierbij is dat er minder fluctuaties zullen optreden.

Maar ook een sigaar uit eigen doos

Het integreerbare deel van de Integratie-uitkering Sociaal Domein zal per 2019 opgaan in de algemene uitkering en gaat daarmee ook deel uitmaken van de 'trap-op-trap-af'-systematiek. Tot nu toe vindt er voor de integratie-uitkering een aparte bijstelling plaats met het oog op de inflatie, buiten het accres om. Dat behoort met ingang van 2019 tot het verleden. Uit het (hogere) accres moet voortaan ook de inflatievergoeding voor het sociaal domein worden bekostigd.

En een opschalingskorting die onverminderd blijft doorgroeien

De opschalingskorting, geïntroduceerd in het regeerakkoord van het vorige kabinet, blijft onverminderd van kracht. Vanaf 2015 wordt het Gemeentefonds jaarlijks structureel gekort met € 60 miljoen. Dit bedrag loopt daarmee op tot € 975 miljoen in 2025. Achterliggende gedachte hierbij was dat door de opschaling van gemeenten tot een minimale omvang van 100.000 inwoners efficiencywinst zou kunnen worden geboekt. Tegen deze taakstelling is door de gemeenten en de VNG fors geageerd, maar zonder noemenswaardig resultaat, zoals nu blijkt uit het regeerakkoord.

Ongeveer € 2,5 miljoen erbij voor een gemiddelde gemeente van 40.000 inwoners

Gemeenten en provincies krijgen er in 2018 gezamenlijk ongeveer € 400 miljoen erbij. Dit bedrag loopt op tot ongeveer € 1,4 miljard in 2022. Voor een gemiddelde gemeente van 40.000 inwoners betekent dit een extra meevaller voor de begroting van 2018 van ongeveer € 0,7 miljoen. Dit bedrag loopt in de daaropvolgende jaren op tot ongeveer € 2,5 miljoen in 2022. Zoals gezegd moet vanaf 2019 ook de inflatiecorrectie van het sociaal domein hieruit bekostigd worden. De opschalingskorting (voor een gemiddelde gemeente van deze omvang toch al gauw ruim € 0,1 miljoen per jaar) loopt ook na 2021 verder door.

Naast het Gemeentefonds ook nog andere financiële effecten

In het regeerakkoord worden tal van andere maatregelen genoemd die de gemeentebegrotingen kunnen beïnvloeden. Vaak gaat het dan om rijks gelden die de gemeenten weer kunnen benutten voor de bekostiging van specifieke taken. We noemen er enkele:

Onderwijs en educatie

- Er wordt € 170 miljoen uitgetrokken voor versterking van de vroeg- en voorschoolse educatie. Daarmee hoopt het nieuwe kabinet een aanbod van 16 uur per week te realiseren voor achterstandsleerlingen.

- Het budget voor het onderwijsachterstandenbeleid wordt verhoogd met € 15 miljoen per jaar en de verdeling wordt geactualiseerd. Tegelijkertijd wordt hetzelfde bedrag geïnvesteerd in onderwijs voor hoogbegaafde kinderen.

Sociaal Domein

Voor het wegnemen van knelpunten binnen de Wmo en de uitvoering van het 'Waardig ouder worden' is de komende kabinetsperiode € 180 miljoen beschikbaar. Na afloop daarvan resteert een structureel bedrag van € 30 miljoen per jaar.

Het kabinet investeert extra in onafhankelijke cliëntondersteuning, die de cliënt op weg helpt in verschillende levensgebieden (waaronder maatschappelijke ondersteuning, zorg, inkomen en werk). Dit gebeurt in samenspraak met gemeenten en zorgkantoren, die deze functie moeten organiseren. Tijdens deze kabinetsperiode is hiervoor € 55 miljoen beschikbaar. Na afloop daarvan resteert een bedrag van € 10 miljoen per jaar.

Extra middelen voor beschutte werkplekken

Het budget voor activering van en dienstverlening aan mensen in een kwetsbare positie wordt verhoogd, waarmee voor 20.000 personen extra de mogelijkheid van beschut werk ontstaat. Dit moet ertoe leiden dat meer mensen met een beperking betaald werk kunnen verrichten, omdat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om meer beschutte werkplekken te organiseren, maatwerk te bieden richting werk of werkgevers te 'ontzorgen'.

De extra middelen om de inzet op beschut werk te verstevigen worden opgebracht door het instrument van loonkostensubsidies in de Participatiewet te vervangen door de mogelijkheid van loondispensatie. Werkgevers kunnen daarmee onder het wettelijk minimumloon uitbetalen, al naar gelang de verdien capaciteit van de persoon in kwestie. De gemeente vult het inkomen aan, afhankelijk van de gemeentelijke inkomensvoorziening waarvan de betrokkene gebruikmaakt.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onze adviseurs [Erwin Ormel](#) of [Siemen Fuite](#) via telefoonnummer (033) 496 52 00 of per e-mail: erwinormel@bmc.nl of siemenfuite@bmc.nl.



Erwin Ormel
Beleidsadviseur



Siemen Fuite
Beleidsadviseur